

ЧУДОМИР КРИТИК

chitanka.info

Трябва да е чист българин бай Тотьо Чушката, натурален, без никакъв примес. Иначе не може да бъде.

Започнахме ограда на читалищния двор. Солидна, здрава и модерна ограда от камък и желязо. Преди да започнем, разбира се, въпросът беше разискван в едно събрание на настоятелството, комисия от специалисти проучи подробностите, скици, проекти, инженери, архитекти и така нататък.

Съборихме стария полусрутен дъсчен стобор и почнахме да копаем основи малко по-навътре, според плана на улицата. Минава Тотьо Чушката, спира се при работниците и дума:

— Какво сте заровили като кокошки още в тъмно из градината бре?

— Ограда ще правим — обажда се майсторът, — нова ограда.

— Ха, туй беше кусурът! Чунким не можеше да постегнете старата за няколко години още.

— Не беше по план. Задължили ги. Кметът заповядал — обяснява майсторът.

— Ха, кметът! И те, настоятелите, завчас го послушали. Пусто дърво! Че какво представлява кметът от себе си? Кой го е турил на това място? — Народът, аз, ти, ний! Кметът бил заповядал. Гледай ти ум!

И като поема надолу към кафенето, продължава да мърмори:

— Карайте, карайте, ще видим де ще му излезе краят!

Към обед се връща обратно вкъщи.

— А защо толкова дълбоко копаете? Тунел ли ще пробивате, или мина сте открили?

— Търсим здрава земя за основите — пояснява майсторът.

— Търсете, търсете, знам ви аз. Усложнявайте работата, та повече да се въртите тука и по-скъпо да излезе. Нали има диванета да ви плащат — копайте!

За няколко дни работниците приготвиха изкопа, иззидаха до равнището на земята и почнаха да поставят гранитни блокове.

Задава се Чушката и отдалече още клати глава и опява без патрахил:

— Какви са тези камънаци бре, какво е това чудо? Кале ли ще правите, или едновременна кула ще вдигате тук?

— Кога я свършим, ще видиш — отвръща пак майсторът и го изглежда сърдито.

— Аз ли! Няма да я погледна даже. Друга улица ще си избира и кракът ми отгук няма да стъпи. Какъв е този разфайлък бре? Какво е това пилеене на средства? Не можеше ли с малко какви да е камъни и малко кирпичи да се свърши цялата работа? Читалищна ограда ли е това, или манастирска?

Привършихме каменната зидария и донесоха желязната ограда. Оглежда я Тотьо Чушката, почуква я с бастуна си и пак ломоти:

— Хм, наредили едни голи железни пръти да стърчат като точилки нагоре. Че не можахте ей тук, на долния край или през средата, да извиете нещичко, да го изкривите като перце от опашката на юрдек, да ги поприхванете със скобички през средата, че да стане бабафинго и да заприлича на нещо? Простотия! Долна работа!

— Модата е такава сега — казва един от работниците.

— Де да видим на тая мода де ще й излезе краят! Де да видим!

Пробиха дупки върху камъка, изправиха оградата, затегнаха я, споиха я и една сутрин двама бояджии почнаха да я боядисват с минимум.

Задава се пак Тотьо Чушката, застава разкрачен на отсрещния тротоар и се провиква:

— Ха тъй сега! Ха така! Само червена боя липсваше, и тя довтаса. Ха така! Боядисвайте, вапцвайте с червено и железата, и камъните, и зданието, че и тръбите на печките даже. Нека разбере цял свят, че всички от настояществото са комунисти. Плескайте, цапайте, фармасони с фармасони!

Изсъхна основната червена боя, минаха бояджиите два пъти с тъмнозелена и Чушката малко поомекна.

Пригласихме всичко, почисти се отвън, направиха тротоара, трепна оная ми ти ограда, проста и хубава — да ѝ се ненагледаш.

Само Чушката все още мръщи вежди, сумти и търси какво да не хареса.

— Е, кажи де, кажи си сега думата — закачам го аз. — Докато я правехме, туй не харесваш, онуй не харесваш — кажи сега пред архитекта какво още не ти е по угодата.

Той пухти, почуква с бастуна си на едно място и мълчи.

— Хайде де, кажи нещо за боята поне.

— Градината, градината поразихте. Я вижте на какво е заприличала — сякаш фугасни гранати са падали из нея.

— Е, не можеше другояче. Копаха хората, пръст изхвърляха, тъпкаха, но и нея ще уредим. Тук край оградата трева ще посеем, чимшир ще наредим, борчета, брезички и като посеем цветята, не можеш каза думица вече.

— Ще видим — упорства Чушката, — ще видим на какво ще заприлича. — И като помълча малко, пак измисли нещо: — Нова ограда, хубава градина, а читалищното здание вехто, изпокъртено. На гол корем, значи, чифте пищови.

— И него ще изкърпим и ще го боядисаме — отвърнах аз, като мислех, че вече съм го обезоръжил. До есен и него ще направим като ново.

— Аха, харчете, пилейте! И баба знае тъй. Нали не излиза от вашите джобове, нали с нашите левчета, дето ви ги даваме всеки месец, се разпореждате, може и главите си да боядисате, ама да знаете, че сметка се държи. Нека дойде годишното събрание да ви прегледаме тефтерите, че тогава ще видим! Тогава ще си поприказваме и ще видим кой е кум и кой сват!

И като плю на тротоара, забърза нервно към чаршията.

Гледам дръгливия му гръб и си мисля: съвсем чистокръвен българин трябва да е този Тотьо Чушката — все мърмори, все критикува, все не харесва и никой с нищо не може да му угоди.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.